

Posudek oponenta diplomové práce

Diplomantka: ing. Eva Smetanová

Téma diplomové práce: Úpadek řízené osoby a jeho „koncernové“ důsledky

1. Aktuálnost (novost) tématu

Téma není nové. Je ovšem v současné ekonomické realitě velmi aktuální a přesto u nás téměř nezpracované.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti a z hlediska rozsahu dostupných zdrojů

Téma považuji za náročné. Celá oblast insolvenčního práva stojí na pomezí ekonomie a práva a v samotné právní oblasti pak vyžaduje dobrou znalost práva procesního i práva obchodního. Zachytit a správně zhodnotit koncernové důsledky úpadku řízení osoby potom předpokládá mimořádně dobrou orientaci a schopnost udržení celkového přehledu v těchto oblastech.

3. Kritéria hodnocení práce:

A. Stanovení cíle práce a jeho splnění

Diplomantka si položila za cíl „popsat a analyzovat důsledky úpadku řízené osoby na ostatní členy koncernu s důrazem na řídicí osobu a možnosti věřitelů, které jim české korporativní a insolvenční právo nabízí k ochraně jejich nároků vůči upadnuvší řízené osobě“. Cíl považuji za zcela splněný.

B. Samostatnost při zpracování tématu

Nepochybuji o tom, že práce je zpracována samostatně a originálně.

C. Logická stavba, systematika práce

Diplomantka zvolila spíše popisnou strukturu. Začala rozbořem základních pojmů, které bude v další práci potřebovat, přičemž vítám, že jde o rozbor funkční, v němž se diplomantka zabývá jen aspekty pro práci skutečně relevantní. Následně se pak diplomantka postupně zabývá jednotlivými aspekty svého tématu, přičemž nejprve ve druhé části probírá dostupné nástroje k vyvození odpovědnosti řídicí osoby, poté ve třetí různá jiná dílčí relevantní témata z oblasti insolvenčního práva (např. omezení hlasovacích práv nebo odporovatelnost). Logika struktury se mi zdá trochu zatemněna zařazením substantivní konsolidace až na závěr třetí části, ačkoliv téma spíše souvisí s odpovědností řídicí osoby traktované v části druhé. Jinak ale ke stavbě práce nemám zásadní námitky.

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací. Reprezentativnost a aktuálnost zdrojů

Domácí literatura je diplomantkou pokryta téměř kompletně. Ze zahraniční literatury diplomantka extenzivně využívá literaturu anglickojazyčnou. Jiná zahraniční literatura (německá, francouzská) bohužel absentuje. Citace odpovídají běžným zvyklostem.

E. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Diplomantka zvolila spíše přehledový než analytický přístup, což s sebou nutně nese, že se na vymezeném prostoru (práce má nadprůměrný rozsah) nemohla ponořit do plné hloubky traktovaných témat. To považuji za největší nedostatek práce: řada otázek (namátkou: kdy dojde k úpadku „v důsledku jednání řídicí osoby“, jakou péči musí vynakládat řídicí osoba, jaký je rozsah ručení podle § 71 odst. 3, jaký je rozsah odpovědnosti za prodlení s podáním insolvenčního návrhu) je tak zcela ponechána stranou nebo odbyta několika větami. Do značné míry je to ovšem, podle mého názoru, věc legitimní volby diplomantky a měřítko, jež pro svou práci zvolila. V nejméně dvou případech však lze mít hloubku za vskutku nedostatečnou.

Tím prvním případem je závěr diplomantky, že na řídicí osobu lze nahlížet jako na stínového vedoucího (str. 26). Ačkoliv se jedná o jeden z centrálních závěrů celé práce, diplomantka jej nijak neargumentuje. Rozebírá pouze, proč se jí takový přístup jeví „jako praktičtější nástroj pro ochranu věřitele,“ to ale jistě nemůže být jediné výkladové hledisko a dokonce ani hledisko hlavní.

Druhý případ se týká námětu diplomantky neaplikovat omezené ručení ve vztahu mezi mateřskou a dceřinou společností. Tento nápad je zmíněn na str. 39, není ovšem nijak rozveden (s výjimkou jednoho odstavce na následující straně). Přesto je připomínán v závěru práce jako jeden z hlavních návrhů v práci učiněných. Měl-li pro diplomantku tuto důležitost, měla jej mnohem více rozpracovat a zejména zhodnotit jeho potenciální nevýhody.

F. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Úprava textu je standardní.

G. Jazyková a stylistická úroveň

Diplomantka formuluje velmi obratně a kultivovaně. S výjimkou několika nepozorností (zejména občasné zaměnění osoby řídicí a řízené) práce neobsahuje žádné chyby. Terminologie je v některých případech poněkud ekonomizující, to ovšem s ohledem na téma a inspiraci v law&economics škole chápu; na újmu srozumitelnosti to není.

4. Případné další vyjádření k práci

V práci nejsou vždy dobře odlišeny závěry všeobecně přijímané, závěry judikatury, v doktríně navržené možné výklady a úvahy de lege ferenda. Tak například značně kontroverzní rozhodnutí 27 Cdo 1395/2020 je označováno jako „ustálená judikatura“ a předkládáno jako fakt. O možnosti prorazit omezenost ručení společníka v případě zneužití právní formy je

nejprve řečeno, že „by mělo jít“ (str. 45), v závěru pak již, že to „lze“ (str. 68), ačkoliv jde o značně odvážnou a judikatorně nikdy neověřenou teorii.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

V rámci obhajoby nechť se diplomantka strukturovaněji a podrobněji zamyslí nad otázkou, zda řídicí osoba bude stínovým vedoucím řízené osoby. Může též rozvést svou úvahu o možnosti odepřít řídicí osobě beneficium omezeného ručení, přičemž může zvážit, zda podobný systém někde v blízkém zahraničí nenalzáme a jaké poučení si z takového porovnání můžeme vzít.

6. Doporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě, předběžně navrhuji klasifikovat stupněm „výborně“ až „velmi dobře“.

V Praze dne 18. ledna 2023

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.

oponent DP